

SÅDAN BLIVER DIN HUND RENLIG

At få en hvalp renlig er et **SPØRGSMÅL OM TILVÆNNING**, mens den er helt lille. Hvis hunden er vokset op uden at lære, at den ikke skal **BESØRGE INDENDØRS**, er jobbet straks anderledes og mere tidskrævende

■ TEKST: IRENE JARNVED

Som adfærdsbehandler er det ikke usædvanligt at blive kontaktet af hvalpeejere, der er i tvivl om, hvordan hvalpens renlighedstilvænnning håndteres korrekt. Eller i hvilken alder den kan forventes at være renlig. Rådgivningen er som regel "lige ud ad landevejen", da tilvænningen for langt de fleste, uproblematisk hvalpe er ens. Når det drejer sig om voksne hunde og

urenlighed, er der altid en individuel grund til, at hunden ikke har lært at være renlig – eller er blevet urenlig. Her bliver rådgivningen meget mere specifik, fordi hundens tidligere erfaringer og eventuel medfølgende problemadfærd skal inddrages i problemstillingen.

Indlæring af renlighed hos hvalpe

Det er bestemt værd at være opmærksom på, at hvalpen er mest åben for indlæring frem til cirka 16. leveuge i forbindelse med renlighed. Lige som al mulig anden indlæring.

Jo tidligere i livet hvalpen får indprentet et fastlåst mønster, hvor den oplever en trang til at søge udendørs for at besøge, jo hurtigere og bedre bliver resultatet – både hjemme og når den er med på besøg. For at opnå dette mønster er det af største vigtighed, at hvalpen så få gange som muligt får mulighed for at besøge indendørs. Af samme grund skal fokus i hvalpens indlæring være, at den får mulighed for at komme ud mange gange om dagen.

Og husk endelig, at hvis du selv lader den gå hen til døren, lærer den, hvor den skal søge hen, når den er trængende, hvilket er en stor hjælp for hvalpen, når den begynder at forstå mønsteret, du er ved at indprente den.

” Et generelt råd er, at hvalpen skal ud cirka hver 2.-3. time i døgnets vågne timer

Skal ud hver 2.-3. time

Også selv om hvalpen ikke har gjort tegn til at være trængende, skal den ud. Og du går selvfølgelig med, så du er sikker på,

at den har besøget, inden I går ind igen. Risikoen ved at vente med at tage hvalpen ud til den giver tegn til, at den er tisse-trængende, er, at det ofte så er for sent, og den når at sætte sig indenfor. Hver gang, "skaden sker", skal der lægges endnu flere kræfter i at opnå resultatet med det fastlåste mønster.

HUSK, at du ALDRIG må skælde ud, hvis hvalpen besøger indendørs – det er udelukkende din skyld, at det sker. Et generelt råd er, at hvalpen skal ud cirka hver 2.-3. time i døgnets vågne timer. Dette gælder naturligvis ikke, hvis den ligger og sover.

Opsøg forskellige underlag

Vær bevidst om, at hvalpen ikke udelukkende besøger på samme underlag – og ikke kun i dens egen have. For en hvalp,

INDLÆRING AF RENLIGHED HOS VOKSNE HUNDE

Nogle voksne hunde har ikke lært at være renlige indendørs i hvalpetiden. Det kan være en lille hund, der har startet med at lære at besøge på aviser, og hvor ejeren synes, det er synd, hvis den skal ud at besøge, når det regner eller sner – og derfor har aviser liggende på gulvet til samme formål, som da hunden var hvalp.

Der kan også være tale om hunde, der har levet i en hundegård, hvor de ikke har kendt til indendørs faciliteter. Hvis de skifter hjem og bliver indendørshunde, er det helt normalt, at de besøger indenfor. De har ikke kendt til "inde" og "ude", og ved ikke, at der er steder, de ikke må besøge.

Hvis hunden skifter miljø (ejeren flytter, eller hunden får nyt hjem), kan det være svært for den voksne hund at skulle starte renlighedstræningen op. Den har ligeså få erfaringer med, hvad der er "rigtigt og forkert" som en hvalp på otte uger. Men forskellen er, at den voksne hund for længst har passeret den alder, hvor indlæringseffekten er størst, så indlæringen for den er mere langvarig og en del sværere. Træn renlighed på samme måde som hvis den voksne hund var en hvalp – men vær udstyret med en ekstra portion forståelse og tålmodighed!

der i de første tre måneder af dens liv for eksempel udelukkende har lært at besøge på græs i egen have, kan være meget svært at få til at besøge på asfalt eller grus uden for haven. Og det kan blive et meget stort problem på sigt, når hunden er med på udstilling, besøg i en storby eller lignende, hvor omgivelserne ikke ligner dem derhjemme.

Normalvis vil en hvalp have forstået "renlighedskonceptet" og kan være renlig i 4-5 timer ved 4 måneders alderen, hvis træningen har været intens, og uheldene indendørs har været få.

Renlighed med avisemetoden:

Det nedsætter hvalpens indlæring, hvis den ikke konsekvent kommer udenfor, når den skal besøge. For mønstret med at den skal søge ud bliver ikke etableret, hvis ejeren lægger aviser på gulvet som erstatning for nogle af lufttetterne i haven eller rundt i kvarteret.

For hvalpe, der har lært at besøge på ►

Foto: Shutterstock

URENLIGHED SOM ET ADFÆRDSPROBLEM

Enkelte hunde med adfærdsproblemer som for eksempel alene hjemme-problemer, kan også være urenlige. Hunden har måske hylet og/eller ødelagt inventar, mens ejeren ikke var hjemme – og derudover tisset flere steder i hjemmet.

Men også hunde med generel usikkerhed/angst for lyde, mennesker osv., problemer med udfarenhed over for andre hunde, vogtning i hjemmet etc. kan vise tegn på urenlighed. Enten når de er alene hjemme (uden at vise andre tegn på alene hjemme-problemer), eller mens ejeren er hjemme.

Tag som udgangspunkt urenligheden som værende et symptom på et andet problem. Søg en professionelt arbejdende adfærdsbehandler, der kan hjælpe med at gennemskue problematikken bag. Som regel løses problemet med urenlighed når det grundlæggende problem bliver løst. Derfor vil urenlighed i mange tilfælde ikke blive behandlet specifikt, men

for adfærdsbehandleren være en hjælp til at vurdere graden af den eller de andre problematikker, der skal behandles.

◀ Vær bevidst om, at hvalpen besørger på forskellige underlag i perioden, hvor den lærer at være renlig. Det bevirker, at den senere i livet er meget lettere at få til at besørge forskellige steder. (Foto: Wiegaard/Tine Luther)

aviser indendørs, er det ikke unormalt, at de er op til 7-9 måneder gamle, før de er renlige i op til 4-5 timer.

Nattetimerne

Hvalpen kan holde sig i meget længere tid om natten, hvor kroppen er i ro, end den kan om dagen, hvor den meget af tiden er i bevægelse og både drikker og spiser. Derfor vil de fleste ejere opleve, at det er tilstrækkeligt at tage hvalpen ud en enkelt gang om natten i de første par uger efter afhentningen hos opdrætteren. Og derefter kan det forventes, at det er muligt at få sin fulde nattesøvn.

Hvalpen sover selvfølgelig i samme rum som ejeren og helst lige ved siden af sengen, så den oplever samvær og tryk, hver gang, den har brug for det. Jeg vil foreslå, at et udstillingsbur udgør hundekassen i de første par uger eller en måned,

efter hvalpen er hentet hos opdrætteren. Tilvænningen til at ligge i bur skal selvfølgelig trænes i dagtimerne i de første par dage, inden det tages i brug om natten, så hvalpen oplever buret som det hyggeligste og blødeste opholdssted. Og på denne måde slår du to fluer med et smæk: Du lærer din hund renlighed om natten OG at være glad for at ligge i et bur. I de første en til to nætter, hvor hvalpen ikke er tilvænnet buret helt, vil jeg foreslå, at du ligger på en madras på gulvet med hvalpen hos dig. Tag endelig ikke hvalpen med op i sengen med mindre, du har tænkt dig, at den skal sove der i fremtiden.

Indlæring af renlighed om natten

Når hvalpen er i bur om natten, vil den ikke have mulighed for selv at vandre rundt i soveværelset og sætte sig og besørge, hvis den bliver trængende. Fordi

AFLIVNING AF GAMLE SKRØNER

Hvis vi mennesker har svært ved at gennemskue en hunds handlinger, kan vi have en tilbøjelighed til at menneskeliggøre dens hensigter for at finde en forklaring, der giver mening for os. For eksempel er det ikke sjældent at høre, at en hund er urenlig i protest over at ejeren lader den være alene hjemme. Eller at den vil sætte dominans-tegn rundt om i hjemmet for at indikere, at den har overtaget styringen i flokken.

Begge dele er gamle skrøner uden hold i! Ingen hunde har evnen til at føle sig snydt eller forbigået og derefter lægge planer for, hvordan de kan straffe ejeren. Årsagen til at hunden er urenlig kan i visse tilfælde være meget svær at gennemskue – men det er helt sikkert et symptom på en mental ubalance, som hunden har brug for hjælp til at få løst. Det er med sikkerhed ikke en genemtænkt strafaktion over for ejeren!

buret står lige ved siden af og i øjenhøjde med sengen, vil du vågne ved at hvalpen bliver urolig inde i buret. Du kan undgå ”et uheld” ved at stå op med det samme og tage hvalpen udenfor.

Men forebyggelse er som bekendt bedre en helbredelse – så du skal helst tilbyde hvalpen at komme ud at tisse, inden den bliver trængende. Stil vækkeuret på forskellige tidspunkter (så hvalpen ikke lærer et bestemt tidspunkt at kende, hvor den skal vågne), væk hvalpen og tag den ud, så den kan tisse. Luk ikke bare hvalpen ud i haven alene, men hav overtøj liggende klar, så du kan gå med for at være sikker på, at den besørger. Lad være med at starte aktiviteter eller tilbyd mad eller lignende efterfølgende. Når hvalpen har tisset, lægger du den ind i buret igen og venter tålmodigt og neutralt på, at den falder i søvn. ■